

<http://ksiegowosc.infor.pl/wiadomosci/2576812,Zapowiedz-powszechnego-stosowania-mechanizmu-podzielonej-platnosci-przez-jednostki-samorzadu-terytorialnego-jest-bledem.html>

Zapowiedź powszechnego stosowania mechanizmu podzielonej płatności przez jednostki samorządu terytorialnego jest błędem

Ostatnia aktualizacja: **2018-07-03**

Pozornie trudno zrozumieć dlaczego niektóre jednostki samorządu terytorialnego zapowiedziały, że wszystkie (!) płatności na rzecz krajowych dostawców i usługodawców będą dokonywane przy pomocy mechanizmu podzielonej płatności. I to już, od początku lipca br., czyli z naruszeniem wcześniej zawartych umów, które nie przewidywały tej formy zapłaty.

Nabywca (usługobiorca) nie może jednostronnie zmienić treści stosunku prawnego, a określenie rachunku, na który dokonywana jest płatność w celu wykonania zobowiązania pieniężnego, jest istotnym postanowieniem umowy.

Naruszenie umowy i samowolna wpłata na rachunek VAT kontrahentów zrodzi sprzeciw, a przede wszystkim spory, które wygrają dostawcy (usługodawcy): wykonanie zobowiązania pieniężnego musi być zgodne z treścią umowy a tych nie zmienił wchodzący w dniu 1 lipca 2018 r. przepis o możliwości zastosowania mechanizmu podzielonej płatności: art. 108a ustawy o VAT jest przepisem prawa podatkowego, które nie zmienia zawartych wcześniej umów cywilnoprawnych. To elementarz wiedzy prawniczej.

Czy tego nie wiedza władze jednostek samorządu terytorialnego? Przecież narazi to ich władze na spory, które będą kosztowne (konieczność zapłaty odsetek od wadliwie uregulowanych zobowiązań) i naruszenie zasad dyscypliny finansów publicznych.

To jakiś nonsens, który ma pewien kontekst polityczny. Władze samorządowe są w większości w rękach opozycji, równie tej „totalnej”. Zbliżają się również wybory samorządowe. Zapłata wszystkim kontrahentom faktur przy użyciu tego mechanizmu będzie przestrzegana przez kontrahentów jako akt wrogi, bo otrzymają pieniądze, których nie będą mogli wydać, w dodatku działanie jednostki samorządu terytorialnego będzie sprzeczne z prawem.

Wszyscy podatnicy VAT są negatywnie nastawieni do „uszcześliwiania” ich w ten sposób. Z oczywistych zresztą powodów. Zapłaty na ich rachunki VAT będą traktowane jako akt wrogi, który może mieć skutki wyborcze. Przedsiębiorcy zadają pytanie dlaczego są w ten sposób traktowani jako potencjalni oszuści? W świadomości podatników utrwalił się (słusznie) pogląd, że na rachunki VAT należy płacić faktury „ryzykownych kontrahentów”, czyli podejrzanych o oszustwa podatkowe. Dlaczego więc uczciwa większość ma ponosić tego konsekwencje?

Wiemy, że polski biznes żyje w świecie niedostatecznej płynności. Wszyscy zalegają z zapłatą, faktyczne terminy płatności są dwukrotnie dłuższe od tych, które wynikają z zawartych umów. Wydatki finansuje się również zaległościami podatkowymi, bo to wciąż najtańszy i najbardziej dostępny „kredyt”. Gdyby polskie firmy miały dostęp do taniego i – co ważne – bezpiecznego kredytu obrotowego, dochody budżetowe wzrosłyby w sposób skokowy.

Dziś głównym kredytem dla firm jest podatek dochodowy: nie ma miesięcznych zeznań, więc każdy płaci tyle ile chce. Przecież tego nikt nie sprawdza i nikt nie sprawdzi. Drugim źródłem jest podatek należny wynikający z wystawionych

faktur. Zanim przyjdzie termin płatności do urzędu skarbowego, można tymi pieniędzmi regulować zobowiązania. Gdy ktoś im zablokuje te pieniądze na rachunek VAT, natychmiast spadną wpłaty zaliczek na podatek dochodowy, ale to kiepskie źródło finansowania, bo mało kto go płaci, Pogorszy się i tak nienajlepsza płynność małego i średniego biznesu, a to przecież wyborcy. Pojawią się również działania retorsyjne: faktury wystawiane przez samorząd terytorialny będą w rewanżu płacone również na rachunki VAT, co uderzy zwłaszcza w dostawców usług komunalnych (zakłady budżetowe). Rozpocznie się wojna ekonomiczna przy pomocy rachunków VAT: pytanie po co to wszystko?
Apeluję o opamiętanie: błędnej koncepcji split payment nie naprawi się w ten sposób. Nie tędy droga.

Witold Modzelewski

Profesor Uniwersytetu Warszawskiego

Instytut Studiów Podatkowych